

VERKSAMHETSBERÄTTELSE ÅRSREDOVISNING

2023

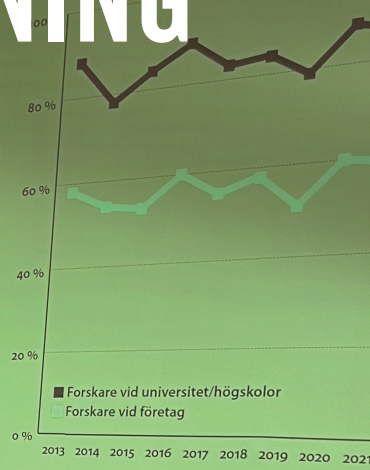
STORT FÖRTROENDE

Figu... delen s... svarar ganska eller mycket stort förtroende för forskare vid universitet och högskolor, forskare vid företag, vetenskapsjournalister samt nyhetsjournalister. Fyrgradig skala: Mycket stort, Ganska stort, Ganska litet, Mycket litet.

Antal svarande: 1 017

Vetenskap & Allmänhet
THE PUBLIC & SCIENCE

Vetenskap & Allmänhet

OCH SAMHÄLL

www.vetenskapochallmanhet.se

forskningspolitik

utbildning

Vetenskap & Allmänhet

ULRIKA BJÖRKSTÉN HAR ORDET

ALLA GODA KRAFTER BEHÖVS

2023 var ett tungt år. Med krig, terrorattacker, våld och spänningar både i vårt närområde och andra delar av världen passerade jordens medeltemperatur den symboliskt viktiga gränsen 1,5 graders uppvärmning nästan obemärkt.

Med så mycket omedelbart elände i vår omvärld är det svårt att ta in också detta, trots att klimathotet inte längre kan beskrivas som en långsam kris. 1,5-graders-strecket passerades visserligen bara tillfälligt och en bidragande orsak till att det skedde för första gången just i år var det naturliga klimatfenomenet El Niño, men det är en klen tröst. Många klimatforskare befarar nu att temperaturökningen är inne i en acceleration och att tiden vi har på oss att vända utvecklingen är ännu kortare än vad vi tidigare befarat. Samtidigt är demokratin sedan många år på tillbakagång runt om i världen, auktoritära ledare vinner mark och falska uppgifter och förvanskade verklighetsbeskrivningar sprids alltmer effektivt med hjälp av ny teknik.

Det är sannerligen lätt att känna sig uppgiven.

Men vi behöver i stället tänka tvärt om. Vi har redskapen att vända skutan – det är nämligen inte bara vår färd rakt in i klimatkatastrofen som tycks accelerera, utan också den tekniska och vetenskapliga utveckling som kan ta oss ur den. Som gammal solcellsforskare upphör jag inte att förundras över hur snabbt förnybar el det senaste decenniet blivit ett energislag att räkna med. Samtidigt har vi fått allt mer detaljerade kunskaper om hur naturen kan hjälpa oss, hur våtmarker, skogar och andra ekosystem binder kol – om vi låter dem. Också inom ekonomivetenskapen och till exempel beteendevetenskapen har kunskap om vad som krävs för att ställa om till ett mer hållbart samhälle successivt byggts upp, och inom grön humaniora utforskas nya berättelser om människan som en del av jordens ekosfär. Allt detta ger oss redskap att leva annorlunda, ett gott liv utan att tömma jordens resurser.

För att lyckas krävs dock ett öppet och ständigt pågående samtal. Det handlar om ett samtal mellan olika vetenskaper – den tekniska och naturvetenskapliga, den samhällsvetenskapliga och den humanistiska kunskapstraditionen – men också om ett samtal mellan vetenskapen, samhället i stort och människor i olika

livssituationer. Vetenskapen bygger på förtroende, på att den enskilda forskaren är hederlig, att systemet fungerar och att människor dessutom tror och litar på att det förhåller sig just så.

Vetenskap & Allmänhets generalsekreterare **Ulrika Björkstén**. Foto: Gustaf Waesterberg

Jag inledde på ett sådant sätt att allt detta kan synas futtigt. Men alla goda krafter behövs. Vetenskap & Allmänhets styrka är att vi samlar så många av de tyngsta aktörerna inom svensk forskning och kunskapsutveckling. Vår roll som brygga till det omgivande samhället har aldrig varit viktigare. Att ge hopp om framtiden till unga genom att visa hur långt kunskapsutvecklingen kommit, och hur de själva kan vara en del av den, är en viktig aspekt av vårt arbete. En annan är att bidra till att vetenskapliga landvinningar når politiken.

Som ny generalsekreterare ser jag fram emot att arbeta med Vetenskap & Allmänhets många medlemmar för att i små steg och på många olika sätt bidra till att vetenskaplig kunskap och ett vetenskapligt förhållningssätt når så många som möjligt. Men lika viktigt är att vetenskapen förblir öppen och lyssnande så att kunskapsutvecklingen fortsätter att tjäna allas vårt bästa.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ulrika Björkstén'.

Ulrika Björkstén,
generalsekreterare Vetenskap & Allmänhet

INNEHÅLLS- FÖRTECKNING

VERKSAMHETEN	6
MÅL 1	
Allmänheten har kunskap om vad vetenskap är och möjlighet att engagera sig i forskning	8
MÅL 2	
Forskarsamhället har kunskap om attityder till vetenskap, tillgång till metoder för att kommunicera om forskning, och incitament till dialog och samverkan	14
MÅL 3	
Beslutsfattare tar del av vetenskap, ser värdet av dialog mellan forskning och andra delar av samhället, och agerar därefter	17
MÅL 4	
Vetenskap & Allmänhet har en framträdande roll som nationell och internationell expertorganisation och som civilsamhällesorganisation med många medlemmar i olika samhällssektorer runt om i Sverige	20
STYRELSE, EKONOMI OCH KANSLI	25
ÅRSREDOVISNING	28
Resultaträkning	29
Balansräkning	30
Tilläggsupplysningar – Noter	31
MEDLEMSORGANISATIONER I DECEMBER 2023	34

VERKSAMHETEN

ALLMÄNT

Vetenskap & Allmänhet är en ideell förening som främjar dialog och öppenhet mellan allmänhet och forskare.

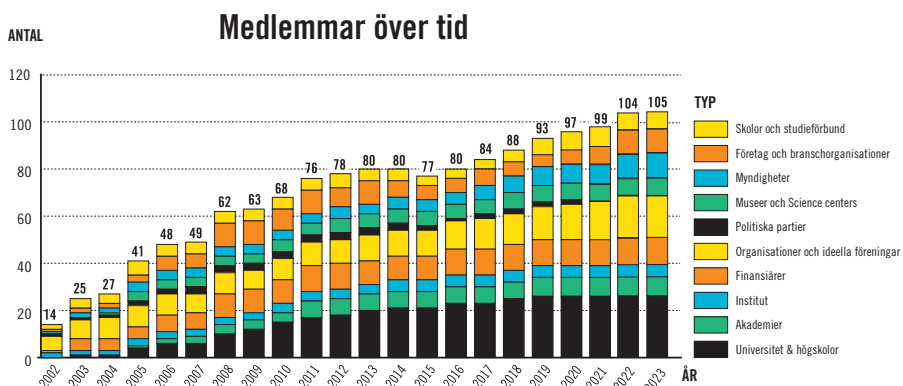
VA:s VISION

Vetenskap tillgänglig för alla.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Föreningen bildades den 29 januari 2002 och fullbordade 2023 sitt tjugoförsta hela verksamhetsår. Medlemmarna företräder såväl vetenskapen som samhället i stort. **Organisationsmedlemmarna var 104 vid årets ingång och 105 vid årets slut.** Vetenskap & Allmänhet har därtill ett 20-tal **individuella medlemmar**.

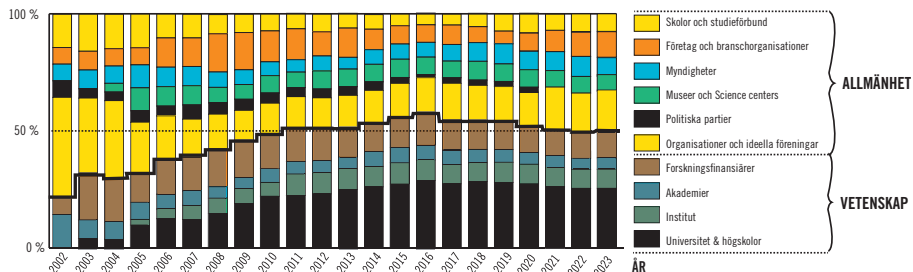
MEDLEMMAR

Antal **organisationsmedlemmar** i Vetenskap & Allmänhet över tid.

Illustration: Lotta W Tomasson/Vetenskap & Allmänhet

Andel medlemmar efter typ och över tid

Andel i procent av de olika typerna av organisationer som är medlemmar i Vetenskap & Allmänhet.

Illustration: Lotta W Tomasson/Vetenskap & Allmänhet

MÅL OCH STRATEGI

Vetenskap & Allmänhets långsiktiga strategi fastställdes av föreningsmötet 2021 och har **fyra övergripande mål**. Verksamheten under året redovisas utifrån vilket mål som varje del främst har bidragit till.

Vi arbetar inom fyra områden, som samtidigt är vägar för att nå målen:

- **KUNSKAPSUTVECKLING** genom studier, opinionsundersökningar, utvärdering och omvärldsbevakning
- **DIALOG, INKLUDERING OCH SAMVERKAN** genom workshops, seminarier, festivaler, samskapande och andra interaktiva format
- **KOMMUNIKATION** av egna och andras kunskaper och erfarenheter.
- **PÅVERKANSARBETE** genom skrivelser, remissvar, debattinlägg och dialog med beslutsfattare.

Vetenskap & Allmänhets Vendela Kjørner och Maria Hagardt under Almedalen 2023 på vår Arena för forskning och demokrati. Foto: Vetenskap & Allmänhet

MÅL 1:

ALLMÄNHETEN SKA HA KUNSKAP OM VAD VETENSKAP ÄR, OCH MÖJLIGHET ATT ENGAGERA SIG I FORSKNING.

FORSKARFREDAG

Den årliga vetenskapsfestivalen **ForskarFredag** ägde rum på 24 orter den 25-30 september 2023. Årets tema, var *Människan, hälsan och vattnet*.

Syfte:

- Visa upp forskning och innovation som bedrivs i hela Sverige, inom alla forskningsområden och discipliner,
- Skapa mötesplatser och öka dialogen mellan forskare och alla som är nyfikna på forskning och innovation,
- Stimulera intresset för högre utbildning, forskning och innovation hos unga,
- Visa vad vetenskap är, hur forskning går till och hur det är att jobba som forskare,
- Visa på forskningens och innovationernas betydelse i vardagen och för samhället.

Resultat:

- **37 000** deltagare från **över 50 %** av Sveriges kommuner
- **500** forskare
- **24** orter över hela Sverige med aktiviteter
- **373** skolklasser deltog i **Låna en forskare**

Vetenskap & Allmänhet koordinerade evenemangen som är en del av EU-projektet European Researchers' Night.

ForskarFredag 2023 – slutrapport
(VA-rapport 2024:1) sammanfattar resultaten.

ForskarFredagsmys på Curiosum under **ForskarFredag** i Umeå 2023.
Foto: David Borgström, Vetenskap & Allmänhet.

DJURFÖRSÖKSFRIA METODER

För fjärde året i rad samarbetade Vetenskap & Allmänhet med Svenska 3R-centret vid Jordbruksverket och bjöd in och träffade över 500 gymnasieelever i digitala samtal om vad vetenskap och forskning är och dialog om djurförsök och djurförsöksfria metoder under ForskarFredag.

En av fyra forskare som träffade elever var Lars Bräutigam från Karolinska Institutet:

— Det var roligt att prata om hur vi jobbar med 3R i vardagen. Jag hade jättekul! Eleverna var engagerade och aktiva; de hade många smarta frågor som fick mig att verkligen tänka till innan jag svarade.

Forskarsamtalen med 3R-centers forskare sändes från en studio och eleverna deltog från sina klassrum runt om i hela Sverige.

Här är samtalsledaren **Lotta Waesterberg Tomasson** från Vetenskap & Allmänhet tillsammans med forskaren **Ivan Nalvarte**, forskare på Karolinska Institutet under **ForskarFredag**-veckan.

Foto: Lisa Andersson/Jordbruksverket

PLASTEXPERIMENTET

Plastexperimentet var ForskarFredags massxperiment under 2022 och 2023. Det var ett medborgarforskningsprojekt i samarbete mellan Vetenskap & Allmänhet, *Håll Sverige Rent* och forskare vid *Göteborgs universitet*. Projektet kartlade plastskräp i naturen och hur det varierade med naturtyp, tid på året och kategori av plast. Projektet hade fyra insamlingsperioder.

En area på nästan 830 000 kvadratmeter och 60 000 registrerade plastobjekt visade att fimpar, förpackningar och plastpåsar är de identifierade plastskräp som är vanligast.

En följeforskning om ungas attityder och motiv till nedskräpning gjordes också. Totalt 174 barn och ungdomar deltog och resultaten visar att viljan att minska uppkomst och nedskräpning av plast är kopplat till två saker: **Känslan** att man *inte* bör skräpa ned och **åsikten** att det är viktigt att *inte* skräpa ned.

Plastexperimentet 2022–2023

– slutrapport (VA-rapport 2024:2)
sammanfattar resultaten.

YOUCOUNT

Under hösten bjöd Botkyrka ungdomsfullmäktige in politiker, tjänstemän och föräldrar för att presentera medborgarforskningsprojektet **YouCount**. Vetenskap & Allmänhets projektledare **Lina Rådmark** och **David Borgström** med några av deltagarna.

Foto: Vetenskap & Allmänhet

Samhällsvetenskaplig medborgarforskning används för att undersöka och stärka ungas sociala inkludering i EU-projektet **YouCount**. I en fallstudie samarbetar Vetenskap & Allmänhet med *Södertörns högskola*, *Botkyrka ungdomsfullmäktige* och *Botkyrka kommun*. Projektet pågår 2021–2024.

En handbok om samhällsvetenskaplig medborgarforskning började tas fram med Vetenskap & Allmänhet som redaktör, färdigställs 2024.

Syftet med EU-projektet **Allthings.bioPRO** var att få intressenter att efterfråga och ta del av allmänhetens perspektiv när de utvecklar produkter och tjänster inom bioekonomi.

Vetenskap & Allmänhets roll i detta projekt var att genom samskapande med allmänheten och olika intressenter bidra till utvecklingen av ett utbildningsspel om bioekonomi.

Utbildningsspelet **MissionBioHero** finns nu tillgänglig för nedladdning via GooglePlay och Appstore. Information om spelet plus en lärarhandledning finns översatt till svenska både på projektets och Vetenskap & Allmänhets webbplatser. Projektet pågick 2020–2023.

TECHETHOS – Etiska frågor inom teknisk innovation och framväxande tekniker

I EU-projektet **TechEthos** anordnade Vetenskap & Allmänhet dialogaktiviteter kring nya och framväxande tekniker inom tre områden: *Climate engineering*, *digital extended reality* och *neuro-technologies*. Syftet var att fånga upp människors attityder, värderingar och oro.

Projektet pågick 2021–2023 och avslutades med en utställning om koldioxidlagrin som visades på Curiosum vid Umeå universitet under slutet av året.

Workshop om klimattekniker som del av **TechEthos**-projektet på Stockholms universitet i mars 2023. Foto: Vetenskap & Allmänhet

Bild från utställning om koldioxidlagring framtagen i **Techethos** på Curiosum Science Center i Umeå. Foto: Curiosum

CITIZAIR

Projektet **CitizAir** vill öka intresset och engagemanget för luftens kvalitet genom att visualisera öppna luftdata genom förstärkt verklighet i invånarnas mobiler samt på interaktiva skärmar och ljustavlor i Stockholms stad.

Vetenskap & Allmänhet har involverat stockholmare i utvecklingsarbetet och ansvarar för kommunikation. Projektet pågår 2021–2024 och är ett samarbete mellan KTH, Vetenskap & Allmänhet och Stockholms stad.

Besökare i alla åldrar på KTH:s visualiseringsstudio VICs öppet hus interagerar med **CitizAir**s prototyp, en gestbaserad interaktiv visualisering av osynliga luftpartiklar. Foto: CC-BY2.0 Mario Romero

FRAMTIDENS ENERGI

Bokens initiativtagare professor Christophe Duwig på vernissage av utställningen **The Energy of the future**. Foto: Vetenskap & Allmänhet

Vetenskap & Allmänhet var redaktör för, och illustrerade, den populärvetenskapliga antologin **Mot framtidens energi – den osynliga revolutionen bakom eluttaget** som publicerades 2022. Projektet var ett samarbete med KTHs Energiplattform.

Under 2023 visades en utställning med olika lunchsamtal på KTHs universitetsbibliotek som utgick från boken och dess illustrationer.

LOESS - för ökad kunskap om jordhälsa

EU-projektet **LOESS** har som mål att öka allmänhetens intresse och kunskap om jordhälsa. Genom dialog och samskapande ska projektet utveckla, testa läromedel i ämnet för skolelever, studenter och allmänhet för vidare integration i det europeiska utbildningsväsendet. Projektet pågår 2023–2026.

TEATALES – Tepåsar berättar

I projektet **TeaTales** utvecklar Vetenskap & Allmänhet tillsammans med forskare vid Umeå universitet och Hushållningssällskapet en webbplats, lektionsplaner och berättelser kring nedbrytningskartan.

ForskarFredags mass-experiment 2015 Tepåse-försöket bidrog tillsammans med en rad liknande initiativ till en global karta över jordens nedbrytnings-förmåga. Kartan är en resurs

för forskare, jordbrukare, trädgårdsmästare och beslutsfattare som behöver värdera markhälsan och för elever för att förstå markens funktion.

Besökare testar att gräva ner tepåsar och prata med **TeaTales** forskaren Judith Sarneel om medborgarforskning under ForskarFredag i Umeå 2023. Foto: Vetenskap & Allmänhet

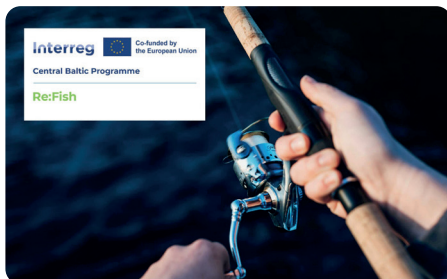
RE-MEND – ny kunskap om psykisk hälsa

I EU-projektet **RE-MEND** undersöks samband mellan förändringar i kroppens hormonnivåer under sårbara perioder i livet (bland annat puberteten och graviditeten) och psykisk ohälsa.

Vetenskap & Allmänhets roll är att stimulera medborgares engagemang i projektet genom kommunikation, fokusgrupper och medborgarforskning. Projektet pågår 2023–2027.

RE:FISH

Håll Sverige Rent leder Interreg-finansierade projektet **Re:Fish** med syfte att kartlägga och samla in förlorade fiskeredskap samt öka medvetenheten om vikten av förebyggande åtgärder. Projektet pågår 2023-2026 och omfattar aktörer i Estland, Finland och Sverige. Vetenskap och allmänhet ger stöd i planering och design av medborgarforskningsinslag.

MÅL 2:

FORSKARSAMHÄLLET HAR KUNSKAP OM ATTITYDER TILL VETENSKAP, TILLGÅNG TILL METODER FÖR ATT KOMMUNICERA OM FORSKNING, OCH INCITAMENT TILL DIALOG OCH SAMVERKAN

FORUM FÖR FORSKNINGSKOMMUNIKATION

Forum för forskningskommunikation är en årlig konferens och mötesplats för inspiration, kompetensutveckling och nätverkande. Forumet anordnades i november i Stockholm med temat *AI & jag – framtidens forskningskommunikation* och lockade nära 500 deltagare på plats och online.

Konferensen arrangerades av Vetenskap & Allmänhet i samarbete med Forte, KK-stiftelsen, Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse, Ragnar Söderbergs Stiftelse, Riksbankens Jubileumsfond, Stiftelsen Natur & Kultur, Universitetsalliansen Stockholm trio, Vetenskapsrådet och Vinnova.

Olle Zachrisson, AI-ansvarig på Sveriges Radio och Hanifeh Khayyeri, avdelningschef datavetenskap RISE i ett panelsamtal om AI idag och imorgon på **Forum för forskningskommunikation 2023**. Foto: Erik Cronberg

TENACITY

Tenacity hade som mål att öka kunskapen om och stödja samverkan mellan universitet och det omgivande samhället. Vetenskap & Allmänhet var en av 11 partners i det Erasmus+ finansierade projektet som pågick 2022–2023.

Föreningen medverkade till att utforma en handbok i samverkan, utveckla digitala mötesplatser, anordna fokusgrupper med svenska intressenter. och anordna en serie dialogaktiviteter.

Under ForskarFredag gjordes Science Cafés om hållbar stadsutveckling på Södertörns högskola inom projektet **Tenacity**. Där diskuterade ungdomar stadsplanering och vad som kännetecknar en hållbar stad här med forskaren Mo Sarraf från RISE i samtal med Vetenskap & Allmänhets Erik Falk. Foto: Vetenskap & Allmänhet.

FORSKAR GRAND PRIX

Vetenskap & Allmänhet och de fyra forskningsråden anordnar sedan 2012 tävlingen **Forskar Grand Prix**, där forskare presenterar sin forskning så fängslande och pedagogiskt som möjligt, på fyra minuter. Bidragen bedöms både av publiken och av en expertjury. De tävlande coachas även i presentationsteknik. Deltävlingar arrangeras runt om i landet som en del av ForskarFredag. Vinnarna från deltävlingarna möts i en nationell final.

Av 35 tävlande gick 6 forskare till finalen den 23 november i Stockholm. Vann 2023 gjorde Sofie Mohlin, cancerforskare vid Lunds universitet med presentationen *Kycklingar och barncancer – hur hänger det ihop?*

Vinnaren av **Forskar Grand Prix 2023** Sofie Mohlin från Lunds universitet. Foto: Erik Cronberg

VETENSKAPEN I SAMHÄLLET (ViS)

Som en fördjupande del av **Vetenskapen i samhället** gjordes en studie om varför många människor har dålig hum om humaniora. Resultaten presenterades i rapporten **Varför så dålig hum om humaniora?** och under 2023 kommunicerades resultaten bland annat under en universitetsturné.

Vetenskap & Allmänhet besökte tillsammans med organisationen Humtänk i tur och ordning Malmö universitet, Umeå universitet och Södertörns högskola för att tillsammans med personal och studenter diskutera förutsättningar för humanistisk forskning att nå ut i samhället.

Vetenskap & Allmänhets utredare **Erik Falk** diskuterar **Humanioras roll i samhället** på Södertörns högskola med bland andra Anna Maria Jönsson, vicerektor för forskning och Kim Silow Kallenberg, docent i etnologi.

Foto: Vetenskap & Allmänhet

VA-BAROMETERN

Vetenskap & Allmänhets utredare **Gustav Bohlin** presenterar **VA-barometern 2023/24** under ett frukostseminarium i december.

Foto: Vetenskap & Allmänhet

Vetenskap & Allmänhet undersöker allmänhetens attityder till forskning och forskare varje år. Svenscars intresse för forskning i samhällsvetenskap ökar, och överlag är förtroendet för forskare och forskning stort. Men allmänhetens inställning till artificiell intelligens (AI) har blivit mer försiktig de senaste åren. **VA-barometern 2023/24** (*VA-rapport 2023:4*) presenterades och diskuterades vid ett frukostseminarium på Nobelprismuseet den 15 december, och kommenterades av Susanna Baltscheffsky, vetenskapsjournalist och Sanna Wolk, förbundsordförande SULF.

KOMMUNIKATIONSKURSER FÖR FORSKARE

Vetenskap & Allmänhet genomförde en kurs i forskningskommunikation för forskare vid KTH och medverkade i flera andra kurser i forskningskommunikation vid bland annat Umeå universitet, Södertörns högskola, Karolinska institutet, Uppsala universitet och SLU under året.

MÅL 3:

BESLUTFATTARE TAR DEL AV VETENSKAP, SER VÄRDET AV DIALOG MELLAN FORSKNING OCH ANDRA DELAR AV SAMHÄLLET, OCH AGERAR DÄREFTER.

ALMEDALEN

Under Almedalsveckan arrangerade Vetenskap & Allmänhet en mötesplats och heldag under namnet **Arena för forskning och demokrati** tillsammans med åtta medlemsorganisationer och samarbetspartners.

Framtidens forskningsfinansiering, tilliten till vetenskapliga institutioner, framtidens akademiska ledare och kommunikationens roll i den hållbara omställningen. Det var några av frågorna som diskuterades och dagen avslutades med mingel och quiz där *Smartast i Almedalen* korades bland över 160 deltagare.

I anslutning till *Almedals-Quizzet* samtalade och tävlade ett expertlag med Tove Fall, professor i molekylär epidemiologi Uppsala universitet, Gunilla Svantorp, ordförande RIFO och riksdagsledamot (S), och Kalle Sandhammar, tillträdande VD på UR, om experterna och expertisens roll i ett allt mer komplext informationslandskap. Samtalsledare var Vetenskap & Allmänhets **Lotta W Tomasson** och

Gustav Bohlin. Foto: Vetenskap & Allmänhet

GENDERACTIONPLUS

Vetenskap & Allmänhet är en av 26 partners i EU-projektet **GenderactionPLUS** som ska främja jämställdhet inom det europeiska forskningsområdet (ERA) under 2022–2025.

Föreningen ansvarar för att utbilda projektpartners i dialog och samskapande med civilsamhället, allmänheten och intressenter.

Vetenskap & Allmänhets **Helen Garrison** och **Maria Hagardt** under *Stakeholder Engagement training* i **GenderactionPLUS**-projektet.

Foto: Vetenskap & Allmänhet

NATURVETENSKAPS- OCH TEKNIKPROGRAMMEN – för vem och var?

I samverkan med Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien kartla Vetenskap & Allmänhet intresset för naturvetenskapligt och tekniskt gymnasieprogram i Sveriges 290 kommuner. I studien undersöks hur intresset för NA/TE-program har förändrats sedan läsåret 2013/2014. Resultaten tolkas genom familjefaktorer, som utbildningsbakgrund och inkomstnivå. Intervjuer med företrädare för kommuner som utmärker sig har också genomförts. Rapporten *Naturvetenskaps- och teknikprogrammen – för vem och var?* lanserades på ett seminarium i februari 2023.

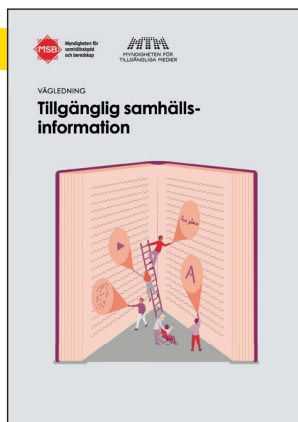

Vetenskap & Allmänhets utredare **Gustav Bohlin** och **Martin Bergman** presenterar rapporten **Naturvetenskaps- och teknikprogrammen – för vem och var?** på ett seminarium i februari 2023. Foto: Vetenskap & Allmänhet

VÄGLEDNING FÖR TILLGÄNGLIG SAMHÄLLSINFORMATION

I samverkan med Myndigheten för tillgängliga medier (MTM) och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har Vetenskap & Allmänhet tagit fram en skrift om hur man kan nå fram med samhällsinformation till personer med läshinder.

Arbetet utgick från en forskningsöversikt och utmynnade i en praktisk vägledning för kommunikatörer i offentlig sektor som lanserades vid ett digitalt seminarium i mars 2023.

ÖPPEN VETENSKAP – Vägen framåt

Anna Lundén, chef för Avdelningen för samverkan på Kungliga biblioteket hälsade välkomna till ordförande konferensen om **Öppen vetenskap** i maj 2023.

Foto: Vetenskap & Allmänhet

Vetenskap & Allmänhet var medarrangör till konferensen *Open Science – From Policy to Practice* som anordnades under det svenska ordförandeskapet i EU.

Målet med konferensen var att diskutera och utbyta kunskap om hur organisationer och länder jobbar med att omvandla policy/riktlinjer för att implementera öppen vetenskap i praktiken. Den två dagar långa konferensen belyste olika perspektiv på öppen vetenskap och lyfte fram goda exempel.

OPINIONSBILDNING

Vetenskap & Allmänhet som förening

- deltog i **EU-samråd** om hur civilsamhället kan bidra till det nationella genomförandet av europeiska terminen.
- medverkade i ett samtal om vetenskap i media som anordnades på **tjeckiska ambassaden** i Stockholm.
- lämnade inspel till åtgärder i **ERA Policy Agenda 2025–2027**.
- har lämnat inspelet *Stärkt finansiering för samverkan och dialog till forskningspropositionen*.

Vetenskap & Allmänhets ordförande Ann Fust är en av ledamöterna i regeringens nya forskningsberedning som bland annat ska fungera som rådgivare i framtagnandet av nästa forskningsproposition.

MÅL 4:

VETENSKAP & ALLMÄNHET HAR EN FRAMTRÄDANDE ROLL SOM NATIONELL OCH INTERNATIONELL EXPERTORGANISATION OCH SOM CIVIL-SAMHÄLLESORGANISATION MED MÅNGA MEDLEMMAR I OLIKA SAMHÄLLSSEKTORER RUNT OM I SVERIGE.

THE FALLING WALLS ENGAGE HUB SWEDEN

Vetenskap & Allmänhet utgör nordisk-baltisk nod för det internationella nätverket **Falling Walls Engage** som samlar personer som arbetar med forskningskommunikation, dialog och samskapande. Nätverket var med och presenterade sitt arbete på den internationella workshoppen *Effektiva ekosystem för vetenskapskommunikation* under Falling Walls Science Summit i Berlin arrangerad av det tyska federala ministeriet för utbildning och forskning och Falling Walls Engage.

Vetenskap & Allmänhets **Maria Hagardt** pryder omslaget till **Falling Walls Engage** sammanfattning av workshoppen.

KONFERENSER OCH SEMINARIER

Vetenskap & Allmänhet medverkade bland annat nationellt i:

- Tyska ambassadens panelsamtal med Nobelpristagaren i fysik Ferenc Krausz – *the Road to Stockholm and the Nobel Prize*
- Symposiet *I mötet mellan konst och forskning* i Uppsala
- konferensen *Högskola och Samhälle i Samverkan*, HSS2023 med tre sessioner.
- Skolverkets webinarium *Lärande för hållbar utveckling – didaktiska perspektiv på undervisning i teknik och naturvetenskap* om Plastexperimentet.
- *Linköpings universitets lunchseminarium* om Låna en forskare och Forskar-Fredag
- *Formas kunskaps- och nätverkskonferensen Agenda 2030* om Plastexperimentet
- *Biblioteksdagarna* i Linköping om Öppen vetenskap och medborgarforskning.
- *Regionala Luftvårdsdagen 2023* om CitizAir

Vetenskap & Allmänhet medverkade bland annat internationellt i:

- *European Science Engagement Association* annual Conference i Bolzano
- *PCST* (Public Communication of Science and Technology) i Rotterdam
- Hanaholmens panelsamtal om *Science capital and the equity compass* i Esbo, Finland
- *II EU-LAC Forum of Journalists* - hur kan journalister kan motverka desinformation
- Den svenska delegationen på *Unescos generalkonferens* i Paris

STYRELSE, RÅDGIVANDE ORGAN OCH EXPERTGRUPPER

Anställda vid Vetenskap & Allmänhet ingick i:

- Ordförande för **EUSEA, European Science Engagement Association**
- **Forskningskommunikationsgruppen vid Karolinska Institutet**
- Stygruppen för **HanaAcademy**, Hanaholmens program för att främja kunskapsutbyte inom högre utbildning och forskning i Sverige och Finland
- Stygruppen för **Ideell Arena**
- Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademiens, **IVAs nätverk STEM för unga**
- **IVAs arbetsgrupp för vetenskapligt kapital**
- Nationella rådet för **HERO, Centrum för högre utbildning och forskning som studieobjekt vid Uppsala universitet**
- **Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens forskningsutskott**
- Referensgruppen för **Widening participation and Strengthening the European Research Area inom Horisont Europa**
- Referensgruppen för **legala och finansiella frågor inom Horisont Europa**
- **Public Engagement Advisory Group** för ESS, European Spallation Source
- **SNITTS** omvärldsbevakningskommitté
- **MSBs forskarnätverk för samråd om risk- och kriskommunikation**
- Advisory Board för **Wissenschaft-im-Dialogs Wissenschaftsbarometer**
- Medlem i **Public Communication of Science and Technology (PCST) Teaching Forum**
- **EU-kommissionens Mutual Learning Exercise on Public Engagement**
- Referensgruppen för **Forskningsfinansieringsutredningen**
- Referensgruppen för **Kungliga Bibliotekets** regeringsuppdrag att utveckla **nationella riktlinjer för Öppen vetenskap**
- Vetenskapsrådets **expertgrupp för forskningskommunikation**
- Rådgivande grupp för **UKÄ:s utvärdering av lärosätenas samverkan med det omgivande samhället**
- medlem i **Marie Curie Alumni Association**
- Institutionsrådet vid **inst. för vetenskapens kommunikation och lärande på Chalmers**
- Nationell kontaktpunkt för **EU-kommissionens ERA Policy Action 14: Föra vetenskapen närmare medborgarna.**
- **Sence about Science** Board of trustees

MEDLEMSKAP

Vetenskap & Allmänhet är medlem i de ideella föreningarna:

- **Almega**
- **ECSA** – European Citizen Science Association
- **Ecsite** – det europeiska nätverket för science centers och museer
- **EUSEA** – European Science Engagement Association
- **Ideell Arena**
- **The Living Knowledge Network** – nätverk för kunskapskiosker
- **Nordic Civ** – det nordiska civilsamhällesnätverket

VA-DAGEN

Hur fungerar relationen mellan samhälle, forskning och beslutsfattande, och hur kan kontakten stärkas? Det diskuterade forskare och politiker på VA-dagen 2023 på Tekniska museet i Stockholm under temat *Vetenskap, värderingar och viljan att påverka*.

Utbildningsminister Mats Persson (L) intervjuades om regeringens syn på huruvida kontaktytorna mellan forskare och politiker behöver bli fler under **VA-dagen 2024**. Foto: Adrian Pehrson

Drygt 300 personer deltog i dagen i Stockholm eller online. Medverkade gjorde bland andra forskare som Åsa Knaggård, docent i statsvetenskap vid Lunds universitet, Maria Bratt Börjesson, professor i nationalekonomi vid Statens väg och transportforskningsinstitut (VTI) och Mikael Karlsson,

docent i miljövetenskap, Uppsala universitet samt politiker som Gunilla Svantorp, ordförande i Rifo och riksdagsledamot (S), och Marie-Louise Hänel Sandström, riksdagsledamot (M), Jan Riise (MP), riksdagsledamot och tidigare kommunpolitiker och Jan Jönsson (L), oppositionsborgarråd, Stockholm.

NYHETSBRIV OCH WEBB

Vetenskap & Allmänhets **nyhetsbrev** utkom åtta gånger under året. Brevet har ca **2 662 prenumeranter** och **44 procent** öppningsfrekvens vilket är en ökning med 6 procentenheter från föregående år. Det **internationella nyhetsbrevet** på engelska utkom fyra gånger och har drygt **212 prenumeranter** och **42 procent** öppningsfrekvens vilket är en ökning med 7 procentenheter från föregående år. (En bra öppningsfrekvens är 15–28 procent enligt branschindex.)

Nio **gästkrönikor** publicerades på **VA-bloggen** under 2023. Den mest lästa var RISE forskaren Alina Östling krönika ”*Var med och forma framtiden för bioenergi*”.

Vetenskap & Allmänhet drev åtta webbplatser under 2023:

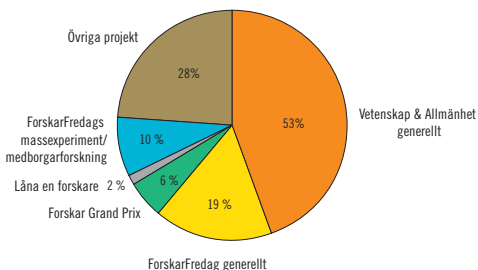
WEBBPLATS	ANTAL ANVÄNDARE	ANTAL ANVÄNDARE (jmf m 2022)	ANTAL SIDVISNINGAR	ANTAL SIDVISNINGAR (jmf m 2022)
<i>v-a.se</i>	30 176	- 34 %	109 957	- 19 %
<i>forskarfredag.se</i>	29 609	+ 15 %	88 312	+ 26 %
<i>forskargrandprix.se</i>	10 683	- 11 %	31 450	+ 4 %
<i>forumforskningskommunikation.se</i>	5 308	+ 27 %	14 568	+ 1 %
<i>vadagen.se</i>	Inga data tillgängliga för året.			
<i>hurvetdudet.nu, medborgarforskning.se, pratavaccin.se</i>	Ej aktiva projekt			

PRESS OCH DIGITALA MEDIER

Föreningen och dess verksamheter uppmärksammades **redaktionellt** i media ca **329 gånger** under året (143 år 2022). En ökning med 30 %.

Radioinslagen ökade markant under året då Vetenskap & Allmänhets nytillträdda generalsekreterare Ulrika Björkstén även är vetenskapsjournalist.

Andel omnämmanden i redaktionella medier uppdelat på projekt

Närvaron i sociala medier:

KANAL	ANTAL INLÄGG (jmf m 2022)	ENGAGEMANGS- FREKVENS (jmf m 2022)	EXPONERING (jmf m 2022)	Antal följare FANS (jmf m 2022)	ANTAL FÖLJARE vid årets slut
X (f.d. Twitter)	+ 64 %	- 19 %	+ 3,3 %	- 0,2 %	9 051
Facebook (Vetenskap & Allmänhet)	- 15 %	- 1,6 %	- 15,3 %	+ 13,9 %	2 463
Facebook (ForskarFredag)	- 3,5 %	- 15 %	+ 93 %	+ 13,6 %	2 363
Instagram (Vetenskap & Allmänhet)	+ 6 %	+ 0,7 %	- 2,2 %	+ 8,9 %	1 502
Instagram (ForskarFredag)	- 8 %	+ 0,1 %	+ 223 %	+ 81 %	782
LinkedIn	- 20 %	+ 16,8 %	+ 8,6 %	+ 37,5 %	1 698
	Uppladdade FILMKLIPP 2023 (jmf m 2022)	ANTAL VISNINGAR (jmf m 2022)	ANTAL EXPONERINGAR 2023 (jmf m 2022)	Mest sedda filmklipp:	
YouTube	82 st (+ 74 %)	- 26 %	165 371ggr (+ 20%)	1. Vad är vetenskap? // What is science? (4 280 visningar)	
				2. Forskar Grand Prix 2020/21 (1 160 visningar)	

STYRELSE, EKONOMI OCH KANSLI

STYRELSE

Föreningens **årsmöte** hölls den 11 oktober. Styrelsen har sammanträtt fyra gånger.

Styrelse efter årsmötet 2022:

- **Ann Fust**, ordförande
- **Anna Hedlund**, LSU – Sveriges ungdomsorganisationer
- **Betty Malmberg**, Rifo, Sällskapet Riksdagsledamöter och Forskare
- **Lars Hultman**, Stiftelsen för Strategisk Forskning
- **Magnus Höij**, Innovationsföretagen
- **Sigbritt Karlsson**, KTH
- **Ulrika Lindstrand**, Sveriges ingenjörer
- **Lisa Månsson**, Naturhistoriska riksmuseet
- **David Samuelsson**, Studieförbunden i samverkan
- **Sven Stafström**, Vetenskapsrådet
- **Tuula Teeri**, Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien
- **Lars Truedson**, Institutet för mediastudier
- **Urban Wass**, konsult

Styrelse efter årsmötet 2023:

- **Ann Fust**, ordförande
- **Katarina Bjelke**, Vetenskapsrådet
- **Anders Hagfeldt**, *Uppsala universitet*
- **Anna Hedlund**, LSU – Sveriges ungdomsorganisationer
- **Lars Hultman**, Stiftelsen för Strategisk Forskning
- **Magnus Höij**, Innovationsföretagen
- **Ulrika Lindstrand**, Sveriges ingenjörer
- **Sverker Lundin**, Sveriges Unga akademi
- **Lisa Månsson**, Naturhistoriska riksmuseet
- **David Samuelsson**, Studieförbunden i samverkan
- **Pia Sandvik**, Teknikföretagen
- **Gunilla Svanstorp**, Rifo, Sällskapet Riksdagsledamöter och Forskare
- **Lars Truedson**, Institutet för mediastudier
- **Urban Wass**, konsult

Vetenskap & Allmänhets ordförande
Ann Fust. Foto: Gustaf Waesterberg.

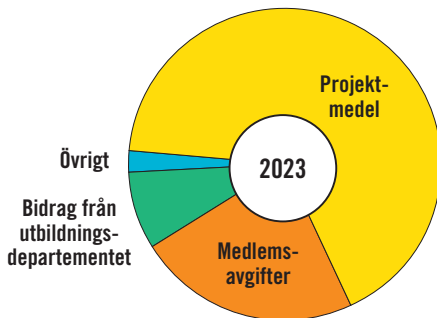
EKONOMI

Föreningen sökte och mottog i regleringsbrev ett särskilt **regeringsanslag** för 2023. Dessa medel utgjorde tillsammans med **medlemsavgifter** 31 procent av intäkterna.

Projektmedel kom från:

- Carl Tryggers Stiftelse för Vetenskaplig Forskning
- EU-kommissionen
- forskningsrådet Formas
- forskningsrådet Forte
- Jernkontoret
- Jordbruksverket
- Karolinska institutet
- Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse
- Kungl. Patriotiska Sällskapet
- Kungliga biblioteket
- Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien
- Kungliga Tekniska högskolan
- Naturhistoriska riksmuseet
- Naturvetarna
- Oscar och Maria Ekmans Donationsfond
- Ragnar Söderbergs Stiftelse
- Riksbankens jubileumsfond
- Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling
- Stiftelsen Natur & Kultur
- Stockholms universitet
- SULF - Sveriges universitetslärare och forskare
- Sveriges Ingenjörer
- Vetenskapsrådet
- Vinnova
- Vitterhetsakademien
- Wenner-Gren Stiftelserna
- Åforsk

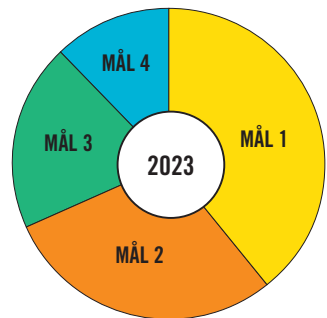
Var kommer intäkterna ifrån?

Intäkter

Intäktsstyp	%	Utfall (SEK)
Stattliga bidrag	8,4 %	1 200 000
Medlemsintäkter	23,0 %	3 266 770
Projektbidrag och bidrag	66,4 %	9 444 113
Övriga intäkter	2,2 %	306 036
Summa intäkter	100 %	14 216 918

Hur används intäkterna?

Kostnader

Mål	%	Utfall (SEK)
1	39,3 %	5 606 689
2	29,2 %	4 172 880
3	19,5 %	2 779 398
4	12,0 %	1 711 911
Summa kostnader	100 %	14 270 878

KANSLI

Föreningens kansli är beläget i Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademiens byggnad på Grev Turegatan 14 i Stockholm.

Vid årsmötet nyvaldes auktoriserad revisor *Benny Svensson*, R 3 Revisionsbyrå KB. Verksamhetens innehåll har granskats av revisorn *Karin Hermansson* och revisors-suppleanten *Maria Lindholm*.

Elva medarbetare var vid årsskiftet 2023/2024 tillsvidareanställda: *Ulrika Björkstén*, *Gustav Bohlin*, *David Borgström*, *Julia Brink*, *Maria Hagardt*, *Maria Jacobson*, *Vendela Kjerner*, *Lena Söderström*, *Oskar Tornborg*, *Lotta Waesterberg Tomasson* och *Lena Wedin*.

Dessutom arbetade i olika anställningsformer under hela eller delar av året **nio medarbetare**: *Cissi Billgren Askwall*, *Erik Falk*, *Helen Garrison*, *Pelle Isaksson*, *Hanna Mellin*, *Joakim Rasmuson*, *Alice Sheppard* och *Lina Rådmark*.

Delar av Vetenskap & Allmänhets kansli under VA-dagen 2023. Från vänster; *Gustav Bohlin*, *David Borgström*, *Erik Falk*, *Maria Jacobson*, *Lotta Waesterberg Tomasson*, ordförande *Ann Fust*, praktikant *Johanna Mayer*, *Oskar Tornborg* och *Ulrika Björkstén*. Andra raden; *Maria Hagardt*, *Lena Wedin*, *Lena Söderström* och *Vendela Kjerner*. Liggande; *Pelle Isaksson*.
Foto: *Adrian Pehrson*

ÅRSREDOVISNING

EKONOMISK ÖVERSIKT

Redovisningsvalutan är i svenska kronor (SEK). Alla belopp redovisas, om inget annat anges, i kronor (kr).

Vetenskap & Allmänhets tidigare generalsekreterare Cissi Askwall slutade i maj och efterföljdes av Ulrika Björkstén som tillträdde i augusti. Bytet av generalsekreterare har bland annat inneburit ett påbörjat förnyelsearbete med föreningens strategi. Årets VA-dag fokuserade på relationen mellan forskning och politik. Föreningen samarbetade under året med flera medlemmar i en rad olika projekt och anordnade bland annat en heldag under Almedalsveckan samt årskonferensen.

FLERÅRSÖVERSIKT AV NYCKELTAL

	2023	2022	2021	2020	2019
ORGANISATIONSMEDLEMMAR (ANTAL)	104	104	99	97	93
MEDLEMSAVGIFTER (TKR)	3 266	3 114	2 899	2 887	2 775
PROJEKTBI DRAG (TKR)	9 444	9 241	9 059	6 515	8 818
EGET KAPITAL (TKR)	1 481	1 535	1 461	1 390	1 463
BALANSOMSLUTNING (TKR)	16 258	9 920	7 689	8 124	7 878
SOLIDITET	9 %	15 %	19 %	17 %	19 %

FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
VID ÅRETS BÖRJAN	1 461 206	73 916	1 535 122
RESULTATDISPOSITION			
Balanseras i ny räkning	73 916	- 73 916	-
ÅRETS RESULTAT		- 53 960	- 53 960
VID ÅRETS SLUT	1 535 122	- 53 960	1 481 162

RESULTATRÄKNING

Belopp i kronor	Not	2023	2022
	1		
FÖRENINGENS INTÄKTER			
MEDLEMSAVGIFTER		3 266 770	3 114 000
STATLIGA ANSLAG		1 200 000	1 200 000
PROJEKTBI DRAG		9 444 113	9 240 757
ÖVRIGA BIDRAG		547 000	760 486
ÖVRIGA INTÄKTER		6 036	57 456
SUMMA FÖRENINGENS INTÄKTER		14 463 918	14 372 699
FÖRENINGENS KOSTNADER			
ÖVRIGA EXTERNA KOSTNADER	2	-3 441 849	-3 548 929
PERSONALKOSTNADER	3	-11 161 674	-10 670 853
AVSKRIVNINGAR ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	4	-102 163	-96 544
ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER		-3 604	-1 925
SUMMA FÖRENINGENS KOSTNADER		-14 709 291	-14 318 252
RÖRELSERESULTAT		-245 372	54 447
FINANSIELLA POSTER			
RÄNTEINTÄKTER OCH LIKANDE POSTER		191 413	19 562
RÄNTEKOSTNADER OCH LIKANDE POSTER		–	-93
SUMMA FINANSIELLA POSTER		191 413	19 469
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		- 53 959,60	73 915,7
ÅRETS RESULTAT		-53 960	73 916

BALANSRÄKNING

Belopp i kronor	Not	2023	2022
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
MASKINER OCH INVENTARIER	4	234 677	258 774
SUMMA MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		234 677	258 774
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		234 677	258 774
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Kortfristiga fordringar			
KUNDFORDRINGAR		3 919 445	4 482 011
ÖVRIGA FORDRINGAR		180 017	27 574
FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPSLUPNA INTÄKTER	5	2 301 918	2 428 967
SUMMA KORTFRISTIGA FORDRINGAR		6 401 380	6 938 551
Kassa och bank			
KASSA OCH BANK		9 621 495	2 723 086
SUMMA KASSA OCH BANK		9 621 495	2 723 086
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		16 022 875	9 661 637
SUMMA TILLGÅNGAR		16 257 552	9 920 411

Belopp i kronor	Not	2023	2022
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
EGET KAPITAL			
BALANSERAT RESULTAT		1 535 121	1 461 206
ÅRETS RESULTAT		-53 960	73 916
SUMMA FRITT EGET KAPITAL		1 481 162	1 535 121
SUMMA EGET KAPITAL		1 481 162	1 535 121
KOSTFRISTIGA SKULDER			
LEVERANTÖRSSKULDER		401 408	537 248
ÖVRIGA SKULDER		155 148	187 772
UPPSLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER	6	14 219 834	7 660 270
SUMMA KORTFRISTIGA SKULDER		14 776 390	8 385 289
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		16 257 552	9 920 411

NOTER MED REDOVISNINGSPRINCIPER OCH BOKSLUTSKOMMENTARER

Not 1 Redovisningsprinciper:

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2016:10. Årsredovisning i mindre företag.

Redovisning av bidragsintäkter

Villkorade bidrag intäktsförs så att de ställs mot de kostnader bidragen avser täcka. Medlemsavgifter och statliga bidrag intäktsförs över den period som dessa avser.

Avskrivning

Tillämpade avskrivningstider:

Inventarier, verktyg och installationer 5 år

Not 2 Föreningens kostnader:

Belopp i kronor	2023	2022
ARVODEN OCH KÖPTA TJÄNSTER	-985 662	-991 692
ADMINISTRATION OCH SERVICE	-1 120 239	-870 041
RESEKOSTNADER	-377 151	-188 735
PUBLIKATIONSKOSTNADER OCH TRYCKSAKER	-154 642	-129 632
EKONOMI- OCH REVISIONSARVODEN	-51 666	-309 445
KONFERENS- OCH ARRANGEMANGSKOSTNADER	-673 345	-737 702
ÖVRIGA EXTERNA TJÄNSTER	-79 144	-71 682
SUMMA FÖRENINGENS KOSTNADER	-3 441 849	-3 298 929

Not 3 Medeltal anställda:

2023: 12 st

2022: 12 st

Not 4 Inventarier, verktyg och installationer:

Belopp i kronor	2023	2022
ACKUMULERADE ANSKAFFNINGSVÄRDEN		
VID ÅRETS BÖRJAN	643 294	524 638
UTRANGERING	-29 990	-
NYANSKAFFNINGAR	89 479	118 656
	702 783	643 294
ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR ENLIGT PLAN		
VID ÅRETS BÖRJAN	-384 520	-287 976
UTRANGERING	-	-
ÅRETS AVSKRIVNING ENLIGT PLAN	-83 586	-96 544
	-468 105	-384 520
PLANENLIGT RESTVÄRDE VID ÅRETS SLUT	234 677	258 774

Not 5 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter:

Belopp i kronor	2023	2022
UPPLUPNA BIDRAGSINTÄKTER	1 962 467	2 114 795
ÖVRIGA POSTER	339 451	314 171
	2 301 918	2 428 967

Not 6 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter:

Belopp i kronor	2023	2022
FÖRUTBETALDA BIDRAGSINTÄKTER	9 891 299	3 498 971
PERSONALRELATERADE POSTER	492 099	527 264
FÖRUTBETALDA MEDLEMSAVGIFTER	3 506 800	3 293 000
ÖVRIGA POSTER	329 636	341 035
	14 219 834	7 660 270

VETENSKAP & ALLMÄNHETS MEDLEMSORGANISATIONER I DECEMBER 2023

